

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Mecanism de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local

elaborat în cadrul proiectului

Dezvoltare durabilă la nivel local

Cod SIPOCA/SMIS2014: 886/151245

Activitatea 3 - Dezvoltarea și implementarea unui mecanism eficient de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local

Nr. contract/ordin de finanțare 744 / data 23.06.2022

Titlul Proiectului: Dezvoltare durabilă la nivel local

Axa prioritară: 2. Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Cererea de proiecte POCA/659/2/1 (CP14/2021 pentru regiunile mai puțin dezvoltate)

Consolidarea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în formularea și promovarea dezvoltării la nivel local

Obiectivul Specific 2.1: Introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP

Cod SIPOCA/SMIS2014: 886/151245

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Cuprins

I. Prezentare generala.....	3
II. Dezvoltarea si implementarea mecanismului de consultare publica	4
III. Cadrul legislativ al Dialogului Social.....	9
IV. Principiile de participare civilă.....	10
V. Etapele consultarii publice si dialogului social.....	13
VI. Factorii interesați in procesul de consultare publica si rolul acestora	25
VII. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice.....	28

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

I. Prezentare generala

Dezvoltarea și implementarea mecanismului de consultare publică reprezintă pilonul principal în cadrul proiectului *Dezvoltare durabilă la nivel local* care își propune dezvoltarea unui mecanism eficient de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, implementat la nivelul Orasului Miercurea Sibiului, funcțional la 6 luni după finalizarea proiectului.

Prin implementarea activităților propuse în cadrul proiectului se dorește implicarea tuturor actorilor relevanți în procesul de consultare publică și dialog social și dezvoltarea capacității acestora în vederea implicării în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local.

Totodată proiectul contribuie la îndeplinirea obiectivului specific POCA 2.1. prin îmbunătățirea capacității ONG-urilor și partenerilor sociali de a se implica în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, prin instruirea reprezentanților din ONG-uri și partenerilor sociali, sprijinirea autorităților publice locale în introducerea de sisteme și standarde comune în administrația publică locală ce optimizează procesele orientate către beneficiari în concordanță cu SCAP și creșterea gradului de implicare a cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local.

Dezvoltarea și implementarea unui mecanism eficient de consultare publică se subscrie activităților desfășurate în cadrul subactivității 3.1. Dezvoltarea și implementarea unui mecanism eficient de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local și reprezintă prima etapă în procesul de dezvoltare a mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, ce va fi dezvoltat și implementat în cadrul proiectului.

Pentru realizarea mecanismului se vor avea în vedere următoarele obiective:

- Dezvoltarea și implementarea de mecanisme de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali, instituțiile de învățământ superior acreditate, precum și a cetățenilor în elaborarea politicilor și strategiilor la nivel local;
- Dezvoltarea de proceduri, mecanisme pentru susținerea și promovarea dezvoltării la nivel local și de interacțiune cu autoritățile și instituțiile administrației publice;
- Dezvoltarea de instrumente de monitorizare și evaluare independentă a politicilor și strategiilor la nivel local;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

II. Dezvoltarea și implementarea mecanismului de consultare publică

Dezvoltarea mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local presupune parcurgerea a cel puțin 5 etape principale:

1. Analiza nevoilor locale și conturarea unui draft de mecanism de consultare însoțit de procedurile de lucru în cadrul mecanismului, instrumentele de monitorizare și evaluare independentă a politicilor și strategiilor la nivel local. Acesta va fi prezentat participanților în cadrul primelor sesiuni de lucru organizate în proiect, iar ulterior mecanismul va fi îmbunătățit și prezentat în cadrul întâlnirilor următoare din proiect.
2. Consultarea mecanismului însoțit de procedurile de lucru în cadrul mecanismului, instrumentele de monitorizare și evaluare independentă a politicilor și strategiilor la nivel local cu actorii din GT. Mecanismul de consultare îmbunătățit va fi prezentat participanților în cadrul celei de a doua și a treia sesiuni de lucru organizate în proiect, iar pe baza feedback-ului obținut de la participanți, acesta va fi îmbunătățit și definitivat pentru testare.
3. Testarea mecanismului de consultare în cadrul UAT Miercurea Sibiului prin organizarea a cel puțin 2 sesiuni de consultare la nivelul UAT Miercurea Sibiului, în cadrul cărora se va culege feedback de la participanții la sesiunea de lucru, care va fi utilizat la dezvoltarea versiunii finale a mecanismului de consultare.
4. Validarea mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, la nivelul UAT Miercurea Sibiului, în cadrul ultimei sesiuni de lucru din cadrul proiectului.
5. Adoptarea și implementarea mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, la nivelul UAT Miercurea Sibiului.

În procesul de elaborare și implementare a mecanismului de consultare publică sunt implicați următorii actori de pe plan local:

- reprezentanți ai ONG-urilor, inclusiv reprezentanți ai structurilor asociative ale autorităților administrației publice locale, ai camerelor de comerț;
- reprezentanți ai partenerilor sociali, inclusiv firme private;
- aleși locali: consilieri locali și consilieri județeni, primari, viceprimari, președinți și vicepreședinți ai consiliilor județene, așa cum sunt definiți în actele normative incidente administrației publice locale;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- personal din autoritățile și instituțiile publice locale (personal de conducere și de execuție);
- reprezentanții societății civile, cetățeni și membrii comunității locale.

Etapă de culegere a datelor este una extrem de importantă pentru întreg procesul elaborării mecanismului de consultare locală. Adunarea datelor s-a realizat pe două niveluri:

1. Cea mai mare parte a datelor sunt culese direct de la cei pentru care se elaborează strategia de dezvoltare (primăria Miercurea Sibiului).
2. Un al doilea nivel, presupus documentarea care se face folosind surse statistice oficiale, cum ar fi: anuare statistice, baze de date ale comisiilor județene sau naționale de statistică, alte surse și statistici oficiale.

Plecând de la această bază de date urmează un alt pas important pentru elaborarea mecanismului de consultare și anume, analiza SWOT. Specificul analizei SWOT este că ea studiază concomitent caracteristicile interne și influențele mediului extern, ținând cont atât de factorii pozitivi, cât și de cei negativi.

Analiza și monitorizarea agenților de dezvoltare locală, a fost un alt element. Prin agenții de dezvoltare înțelegem: instituții ale administrației publice locale, organizații neguvernamentale, întreprinzători privați, grupuri de inițiativă cetățenească, instituții cum ar fi biserica, școala, etc.

Consolidarea cooperării și parteneriatului dintre societatea civilă și autoritățile publice constituie una dintre premisele bunei guvernări. Studii dedicate relației dintre participarea civică și guvernare arată că în acele comunități marcate de o participare susținută a cetățenilor la viața publică populația „se așteaptă ca guvernarea să se conformeze unor standarde înalte și să se supună de bună voie regulilor pe care și le-au impus ei înșiși”. Aceleași studii arată că o dezbateră multi-partită asupra modului de guvernare este esențială pentru însuși existența procesului democratic. O guvernare care dovedește responsabilitate față de cetățeni este o guvernare care se preocupă de propria sa calitate - inclusiv prin stimularea participării active și informate a cetățenilor la procesul de luare a deciziilor.

De aceea, participarea informată a cetățenilor la luarea deciziilor reprezintă una din caracteristicile majore ale bunei guvernări. Prin ea sunt implementate mecanisme care instituționalizează responsabilizarea și se construiește încrederea publică. Dacă asupra acestor chestiuni de principiu consensul este tot mai larg inclusiv în cadrul societății românești, punerea lor în practică necesită încă soluții.

Prin urmare, mecanismul își propune să ofere informațiile necesare pentru ca actorii parteneriatului pentru buna guvernare să-și poată articula complementar, cât mai bine, interesele legitime. În context, vor fi evidențiate principalele resurse legislative pe care se poate fundamenta parteneriatul dintre societatea civilă și autoritățile publice.

În ceea ce privește domeniile/direcțiile de acțiune vizate de mecanismul de consultare acesta va include proceduri de lucru și instrumente de monitorizare și evaluare

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

independentă a politicilor și strategiilor la nivel local specifice pe domenii/direcții de acțiune după cum urmează:

- creșterea nivelului de trai și îmbunătățirea condițiilor de locuit la nivel local;
- dezvoltarea de servicii sociale, socio-medicale și medicale la nivel local;
- dezvoltarea serviciilor furnizarea de servicii de ocupare și stimularea antreprenoriatului local;
- dezvoltarea serviciilor educationale suport pentru sprijinirea copiilor din comunitate aflați în risc de abandon școlar;
- creșterea investițiilor în infrastructura la nivel local;
- altele, în funcție de nevoile locale identificate în urma analizelor realizate la nivel local.

Pentru realizarea mecanismului eficient de consultare publică vor fi organizate sesiuni de lucru, la nivelul UAT Miercurea Sibiului și împrejurimi, în funcție de necesitățile grupului țintă și posibilitățile de deplasare a acestora în regiunea de implementare a proiectului.

În total vor fi organizate 6 sesiuni de lucru cu durată de 1 zi și o medie de 20 de participanți din GT per eveniment. În total 120 de participanți din GT vor contribui la dezvoltarea mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local și se va implica activ în cadrul sesiunilor de lucru, cu feedback și informații utile dezvoltării mecanismului.

Fiecare eveniment va avea o agendă de desfășurare a activităților care va fi împartită în 2 secțiuni: în prima parte a zilei se va prezenta mecanismul de consultare propus și scopul acestuia așa cum este definit în proiect, iar în a doua parte a evenimentului (după pauza de prânz) se vor organiza sesiuni interactive pentru culegerea de informații și feedback de la participanți.

La aceste sesiuni de lucru vor fi invitați toți beneficiarii din grupul țintă al proiectului, astfel încât să se asigure reprezentarea la fiecare sesiune de lucru a tuturor categoriilor de actori relevanți din proiect.

Este foarte importantă participare mixtă în cadrul sesiunilor de lucru pentru dezvoltarea mecanismului de consultare a tuturor categoriilor de GT pentru că fiecare dintre acestea să înțeleagă modul de gândire și acțiune al celorlalți actori relevanți, astfel încât să contribuie în mod eficient cu feedback la dezvoltarea mecanismului de consultate, pe de o parte, iar pe de altă parte ca toți actorii implicați să înțeleagă necesitatea și modul de lucru în cadrul mecanismului și să își asume utilizarea acestuia în timpul și după finalizarea proiectului.

Totodată în cadrul sesiunilor de consultare/lucru organizate în proiect se vor aborda temele secundare propuse în ghid:

1. Dezvoltare durabilă - în cadrul fiecărei conferințe se va include o secțiune cu privire la importanța protecției mediului și dezvoltării durabile, problemele de mediu și tema schimbărilor climatice;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

2. Egalitatea de șanse și nediscriminarea și egalitatea de gen - în cadrul fiecărei conferințe se va include câte o secțiune de promovare a egalității de șanse între femei și bărbați, a egalității de șanse pentru toți, fără discriminare în funcție de gen, rasă, origine etnică, religie, handicap, vârstă, orientare sexuală.

La aceste teme se adaugă tema INOVARE SOCIALĂ, care va fi atinsă prin dezvoltarea și implementarea mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local, care reprezintă în sine un instrument de INOVARE SOCIALĂ și va fi completat de parteneriatele dezvoltate la nivel local, care aduc plus de valoare în comunitate și care nu ar fi putut fi realizate fără intervenția din proiect și finanțarea din POCA.

În vederea dezvoltării mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local se vor încheia parteneriate cu între ONG-uri/parteneri sociali și autorități locale care vor rămâne funcționale cel puțin 6 luni după finalizarea proiectului.

Posibilitatea de implicare în cadrul proiectului și modalitățile de implicare în cadrul parteneriatelor vor fi prezentate în cadrul sesiunilor de consultare astfel încât ONG-uri/parteneri sociali și autorități locale implicate în proiectului să constientizeze necesitatea implementării mecanismului de consultare dezvoltat în proiect la nivel local și adoptarea acestuia în procesul de elaborare, monitorizare și evaluare politicilor și strategiilor adoptate la nivel local.

Pe lângă prezentările din cadrul sesiunilor de lucru, pentru inițierea de parteneriate se vor organiza întâlniri individuale cu actorii relevanți: ONG-uri/parteneri sociali organizate în vederea stabilirii unor proceduri de lucru și încheierii de parteneriate durabile și funcționale la nivel local.

În vederea implementării, adoptării și susținerii mecanismului de consultare a autorităților și instituțiilor publice cu ONG-urile, partenerii sociali și implicarea cetățenilor în elaborarea, monitorizarea și evaluarea politicilor și strategiilor adoptate la nivel local se vor dezvolta pe durata proiectului cel puțin 7 parteneriate între ONG-uri/parteneri sociali și autorități locale care vor rămâne funcționale cel puțin 6 luni după finalizarea proiectului, parteneriate care vor viza domenii complementare de acțiune în vederea dezvoltării comunității locale, așa cum au fost definite anterior domeniile/direcțiile de acțiune ale mecanismului.

Redăm mai jos concluziile dezbaterilor:

1. Este o mare nevoie de a se pune bazele unui mecanism de consultare și comunicare periodică între APL și societatea civilă. Nevoia a fost identificată atât de către reprezentanții instituțiilor publice, dar mai ales de către cei ai societății civile, care reclamă nevoi unor pachete directe de comunicare cu cei care pot să le rezolve problemele.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

2. Infintarea unui grup de inițiativa, conduce spre o mai mare responsabilitate a acestuia pentru implicarea cetățenilor în dezvoltarea locală
3. Asociațiile nonguvernamentale au o mare nevoie de susținere din partea autorităților locale, pentru asigurarea vizibilității acțiunilor demarate de acestea precum și asigurarea logisticii necesare desfășurării anumitor activități (spații pt desfășurarea activităților)
4. Mesele rotunde organizate în cadrul proiectului au aratat nevoia de dezbateri a mai multor aspecte sociale; s-a identificat lipsa de informare și de implicare a ONG/ comunității în elaborarea de politici locale privind dezvoltarea comunitară
5. Protecția socială joacă un rol foarte important în tot ceea ce înseamnă problematica socială la nivel local. Se remarcă nevoia accesării finanțărilor europene pentru soluționarea anumitor probleme
6. Nu au existat alte programe care să conducă la creșterea capacității societății civile de a se implica în promovarea politicilor de dezvoltare locală.

Proiectul a fost salutat și considerat o mare nevoie de astfel de inițiative, care contribuie foarte mult la informarea și educarea ambelor părți.

În vederea implementării mecanismului de consultare publică a fost elaborat un REGULAMENT cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, care include regulile de implementare a mecanismului și modele de instrumente necesare în procesul de consultare publică.

Regulamentul cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional, inclusiv anexele acestuia se regăsesc anexate prezentului mecanism. (Anexa I).

Tot în vederea implementării mecanismului de consultare publică, dar și pentru asigurarea sustenabilității proiectului, ASOCIAȚIA PENTRU DEZVOLTAREA ECONOMIEI SOCIALE FORTUNATIS, în calitate de lider de proiect a încheiat un număr de 7 parteneriat pentru dezvoltare locală cu 7 organizații care ar putea sprijini în viitor dezvoltarea de acțiuni similare:

- ASOCIAȚIA REGIONALĂ PENTRU INTERVENȚII SOCIALE ȘI OCUPARE - ARISO
- ASOCIAȚIA JUST SOCIAL
- ASOCIAȚIA PAKIV ROMÂNIA
- ASOCIAȚIA EUROPEAN ASSOCIATION FOR SUSTAINABLE INTEGRATION
- ASOCIAȚIA "EXCELENTA APULUM" ALBA IULIA
- ASOCIAȚIA PARTIDA ROMILOR PRO-EUROPA, Filiala Sibiu
- ASOCIAȚIA IDEALMENTOR

Aceste parteneriate vor rămâne funcționale și după finalizarea proiectului, având ca termen de implementare 3 ani de la semnarea acestora.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILA LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

III. Cadrul legislativ al Dialogului Social

Principiul consultării cetățenilor presupune implicarea cetățenilor în managementul deciziilor și al ofertei de servicii. Democratia participativă urmărește aducerea deciziilor cât mai aproape de beneficiari, care sunt informați și consultați asupra modului de gestionare a autorității și resurselor publice. În urma dialogului dintre autorități și cetățeni, în măsura posibilităților, sugestiile acestora din urmă sunt integrate în intervențiile guvernamentale urmărindu-se astfel satisfacerea nevoilor comunităților locale. Principiul consultării cetățenilor este un principiu de bază al administrației publice pe care democrațiile occidentale pun mare preț astfel ca în jurul său s-au dezvoltat o serie de studii, comentarii și bune practici.

Pe parcursul procesului de legiferare autoritățile administrației publice sunt ținute să respecte cerințele impuse de principiul consultării privind informarea cetățenilor prin obligativitatea publicității proiectelor de acte normative.

În prezent, cadrul legislativ care reglementează domeniul dialogului social este constituit din următoarele acte normative:

- Legea nr. 62/2011 - Legea dialogului social, cu modificările și completările ulterioare
- LEGEA nr. 52 din 21 ianuarie 2003 privind transparența decizională în administrația publică - stabilește termene clare pentru transmiterea sugestiilor din partea cetățenilor, ale derulării perioadei de consultare publică, dar și condiții tehnice specifice prin care pot fi organizate sesiuni de dezbateri/ședințe publice;
- LEGEA nr. 544 din 12 octombrie 2001 privind liberul acces la informațiile de interes public
- Legea nr. 53/2003 - Codul Muncii, cu modificările și completările ulterioare
- Legea nr. 467/2006 - Legea privind cadrul general de informare și consultare a angajaților
- Legea nr. 217/2005 - Legea comitetelor europene de întreprindere
- HG nr. 187/2007 privind informarea și consultarea angajaților în societățile europene
- HG nr. 188/2007 privind informarea și consultarea angajaților în societățile cooperatice europene
- H.G. nr. 1260/2011 privind sectoarele de activitate stabilite conform Legii nr. 62/2011
- OUG nr. 28/2009 privind reglementarea unor măsuri de protecție socială (comitetele sectoriale)
- Convenția OIM nr. 87/1948 privind libertatea sindicală și apărarea dreptului sindical
- Convenția OIM nr. 154/1981 privind promovarea negocierii colective.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020

Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente

Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245

Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- Convenția OIM nr. 98/1949 privind aplicarea principiilor dreptului de organizare și negociere colectivă
- Convenția OIM nr. 135/1971 privind protecția reprezentanților lucrătorilor în întreprinderi și înlesnirile ce se acordă acestora.
- O.G. nr. 26/2000 cu privire la asociații și fundații - prevede obligația înființării structurilor pentru relația cu mediul asociativ la nivelul tuturor autorităților centrale și locale, acestea urmând a se consulta cu reprezentanții asociațiilor și fundațiilor care își desfășoară activitatea în sfera lor de competență, în vederea stabilirii unor programe sau activități comune;

IV. Principiile de participare civilă

- Participare - O condiție prealabilă pentru acest principiu este că procesele de participare sunt deschise și accesibile, bazate pe parametri conveniți pentru participare.
- Încredere - O societate deschisă și democratică se bazează pe interacțiunea onestă între actori și sectoare.
- Responsabilitate și transparență - Acționarea în interesul public necesită deschidere, responsabilizare, claritate și responsabilitate atât din partea ONG-urilor, cât și din partea autorităților publice, în condiții de transparență în toate etapele.
- Independență - ONG-urile trebuie să fie recunoscute drept organisme libere și independente în ceea ce privește obiectivele, deciziile și activitățile acestora. Ele au dreptul să acționeze independent și să pledeze pentru poziții diferite față de autoritățile cu care de altfel pot colabora

Dialogul social și acordul la nivel european sunt fundamentate pe o experiență lungă de relații între partenerii sociali (și între partenerii sociali și Guvern) în Statele Membre ale Uniunii. În ultimele decenii, cu excepția Marii Britanii și a câtorva situații din Franța, Statele Membre ale UE împart între ele un model de relații industriale bazate pe o autonomie puternică a partenerilor sociali în definirea regulilor contractuale - în cadrul UE și a legilor naționale - cu privire la timpul de lucru, condițiile de lucru, plata etc. Acest model este încă răspândit în majoritatea țărilor, deși un grad înalt de flexibilitate se răspândește în negocierea colectivă cu un rol mai evident jucat de companiile descentralizate la nivel de negociere.

În majoritatea țărilor europene, acordul social incluzând managementul, munca și guvernarea, a fost exprimat prin folosirea „pactelor sociale” de acorduri tripartite

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILA LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

incluzând, în mod particular, cadrul de bază macroeconomic, politica fiscală, suportul pentru cercetare și inovare și pentru educație și training, stimulente teritoriale.

Proeminența dialogului social și a acordului în relațiile industriale are nevoie, de o prezență răspândită și recunoscută de organizații de parteneri sociali.

Datele cu privire la densitatea asociațiilor ne dau multe indicii cu privire la cât de distinct și diferit este modul european al relațiilor industriale. Țările nordice din UE (Danemarca, Finlanda, Suedia) arată că proporțiile asociațiilor se apropie de 80% sau chiar mai mult în timp ce țări ca Spania, Franța se află la polul opus respectiv 15%-10%.

De obicei, densitatea mare a asociațiilor, poate să mai însemne și nivele ridicate ale contractelor colective, respectiv cota muncitorilor în total salarii acoperite de un contract semnat de partenerii sociali. Aceasta se întâmplă în țările scandinave din UE și în Belgia.

Nivelele contractelor, mai ales nivelele salariilor, pot defini mai bine modelul relațiilor industriale. Centralizat, intersectorial sau sectorial, salariul contractual opus nivelului salariului negociat în companii descentralizate și mai fragmentate este expresia unei acoperiri naționale a partenerilor sociali puternici.

O alta trăsătură a modelului european al relațiilor industriale, exprimat prin experiențe naționale este relația dintre decizia politică și poziția partenerilor sociali.

Majoritatea statelor membre UE au o lungă tradiție a dialogului între Guvern și asociațiile angajatorilor și angajați. Acest lucru s-a adevărit în Germania, Norvegia și Italia. Mai recent acest dialog s-a concretizat sub forma unor pacturi pentru angajări și concurență (PEC's). În timp ce în anii '70 pacturile sociale au fost orientate spre cerere, încercând să folosească politicile veniturilor pentru a menține inflația scăzută, în zilele noastre aceste pacturi sunt orientate spre ofertă și sunt prevăzute să mențină și să crească numărul salariaților. În diferite forme, pacturile sociale au fost semnate în cel puțin 11 state membre UE, cu excepția Angliei și Franței.

Tipic, aceste pacturi sunt rezultatul unor procese lungi și complexe și iau forma unui angajament, în care fiecare din cele trei părți se angajează să realizeze obiective specifice de comun-acord. Ca exemplu, organizațiile patronale pot urmări moderarea salariului, organizațiile de antreprenori își pot lua angajamente cu privire la creșterea investițiilor private, statul își poate propune să crească infrastructura publică, să reducă taxele pentru familiile cu venituri mici sau la profituri, să finanțeze mai multe arii dezavantajate. Esențială este ideea simplă, dar greu de realizat conform căreia consensul social cuplat cu disciplina fiscală va crea un cadru macroeconomic stabil, o inflație și un buget scăzut care conduc la rate scăzute ale dobânzilor și la modificări mai reduse ale monedei naționale. În acest mediu stabil, cu o incertitudine a macroeconomiei scăzută, politicile orientate spre ofertă ar trebui să ducă la creșterea veniturilor și a numărului de angajați.

Experiențele pacturilor sociale au avut grade diferite de eficiență chiar în cadrul aceleiași țări. Un exemplu semnificativ este experiența Italiei în anii '90. În iulie 1993, un acord între guvern și partenerii sociali a fost semnat. Obiectivul lui principal era să creeze mecanismul instituțional și comune care să ajute Italia să reducă rata inflației, mai mult

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

decât au realizat celelalte țări membre UE, astfel acoperind modul de a modera dinamica salariului, rate scăzute ale inflației și stabilitatea curentă. Organizațiile patronale în particular, au fost de acord că au nevoie de rate ale inflației programate, cu scopul de a diminua gradual inflația, avantajul lor fiind acela că într-un context cu o inflație mai mică, puterea reală de cumpărare a salariilor ar fi mai bine conservată. Proceduri specifice consultării au fost stabilite cu partenerii sociali câștigând teren chiar și în discuțiile preliminare cu guvernul cu privire la măsuri ale politicii în domeniu.

Experiența acordului Italian din iulie 1993 a avut succes și a fost motivația principală a îmbunătățirii condițiilor macroeconomice din economie în ultimul deceniu.

Mai puțin succes au avut pacturile sociale din 1996 și 1998. Practic întregul spectru al politicilor publice a intrat în discuția dintre partenerii sociali și Guvern.

Un acord cadru, cum a fost pactul din 1993 a fost substituit de o listă lungă de angajamente aproape exclusiv din partea guvernului, în practic toate aspectele detaliate ale guvernării. Prin natura sa acest tip de acord devine greu de implementat cu riscul de a deteriora calitatea relațiilor dintre guvern și partenerii sociali.

Acordurile din Italia din 1996 și 1998 au determinat prelungirea fazei de moderare a salariului și acordul social pentru restructurarea fiscalității.

Prezentăm în continuare modelele curente ale dialogului social în statele membre UE Actul normativ de bază al dialogului social în România este Legea nr. 62/2011 - Legea dialogului social, cu modificările și completările ulterioare, prin care se reglementează:

- constituirea, organizarea și funcționarea organizațiilor sindicale și patronale și criteriile de dobândire a reprezentativității acestora;
- structurile instituționalizate ale dialogului social (Consiliul Național Tripartit pentru Dialog Social, Consiliul Economic și Social, comisiile de dialog social);
- negocierea contractelor colective de muncă;
- modalitățile de soluționare a conflictelor de muncă.

Funcționarea unui sistem viabil de dialog social necesită existența unui set de condiții, după cum urmează:

∫ Voință politică și asumarea responsabilității pentru implicarea în dialogul social a tuturor partenerilor sociali:

Fiecare partener trebuie să se implice în acest proces raportându-se la aceleași reguli și având o înțelegere comună a scopului pe care îl are dialogul social. Toți partenerii trebuie să aibă un anumit nivel de încredere și disponibilitate pentru colaborare.

Dialogul social efectiv este în mod critic dependent de legitimitatea partenerilor sociali, Organizațiile angajaților și angajatorilor trebuie să fie reprezentative, iar politicile lor să reflecte interesele membrilor lor.

∫ Sprijin asumat pentru promovarea dialogului social și un cadru legislativ și instituțional care să stimuleze dialogul:

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Pe lângă cadrul legislativ și cel instituțional, sprijinul larg pentru implicarea partenerilor în dialogul social este elementul crucial pentru succesul acestui proces. Existența suportului general presupune un regim în care Guvernul și societatea, în general, acceptă implicarea partenerilor sociali ca parteneri cu drepturi depline în procesul de luare a deciziilor.

∫ Parteneri sociali puternici și independenți, cu capacitate tehnică și acces la informații relevante:

Pentru a se implica, în mod constructiv, în dialogul social, partenerii sociali trebuie să aibă capacitatea tehnică de a realiza analize și de a fi parte activă în dezbateri pe probleme generale, dincolo de interesul lor imediat.

Partenerii sociali trebuie să aibă acces la informații relevante în domenii precum cel legislativ, social sau economic.

∫ Capacitatea de a-și asuma un angajament:

Dialogul social de succes produce rezultate sub forma unor acorduri / pacte/ contracte. O dată încheiate aceste acorduri, părțile implicate în dialog trebuie să aibă capacitatea să le pună în practică.

Cele trei principii care stau la baza Legii 52/2003 sunt:

- Informarea în prealabil, din oficiu, a persoanelor asupra problemelor de interes public care urmează să fie dezbătute de autoritățile administrației publice centrale și locale, precum și asupra proiectelor de acte normative;
- Consultarea cetățenilor și a asociațiilor legal constituite, la inițiativa autorităților publice, în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative;
- Participarea activă a cetățenilor la luarea deciziilor administrative și în procesul de elaborare a proiectelor de acte normative.

V. Etapele consultării publice și dialogului social

Principiului consultării cetățenilor are un conținut foarte complex dat de diversele modalități de realizare dispersate în cuprinsul unui număr de mai mult de nouă acte normative. Numărul mare de acte normative a făcut analiza noastră destul de dificilă și a consumat mult timp. În încercarea de a sintetiza modalitățile de consultare am pornit de la criteriul propus de Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD)², care, în funcție de gradul de implicare a cetățenilor, distinge trei tipuri de democrație participativă: informare, consultare și participare. Pentru fiecare dintre cele trei forme prezentate în studiul OECD am identificat și corelat în mod corespunzător modalitățile concrete de consultare a cetățenilor așa cum sunt prevăzute în legislația românească.

- I. **Informarea** - este primul nivel al participării, pentru că fără a fi informați nu puteți participa. Informarea presupune eforturi atât din partea cetățenilor, cât

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

și din partea administrației locale. Administrația publică este datoră să emită informații către cetățeni privind activitatea și planurile sale și trebuie să permită, conform L 544/2001, accesul liber al cetățenilor la diverse documente de interes public: planurile de urbanism, procesele verbale ale ședințelor Consiliului, etc.

Administrația oferă publicului informații obiective despre problemă, obiective, rezultate așteptate. Este o comunicare într-un singur sens, dinspre administrație spre public. Informarea, de sine stătător, nu reprezintă o formă de consultare, dar poate să fie considerată un prim pas al procesului. Pornind de la acest pas, factorii interesați se pot pregăti pentru consultările propriu-zise.

Cetățenii pot recurge la mijloacele de informare oferite de mass media sau pot obține informații despre activitatea sau planurile administrației locale, participând la ședințele Consiliului Local sau obținând informațiile necesare de la secretariatul Consiliului.

O metodă de informare care presupune un interes din partea ambelor părți este întâlnirea publică la care participă atât cetățenii, cât și reprezentanții cu putere de decizie ai administrației publice locale

Aceasta implica oferirea de informații echilibrate și obiective către public pentru ca aceștia să înțeleagă problemele, alternativele. Se poate realiza prin: Broșuri, Buletine informative, Comunicare prin radio/ TV local Site-uri de web, Prezentări publice Rapoarte anuale, comunicate, afise, etc.

Etapă de informare solicita cel mai mic grad de implicarea cetățenilor care sunt ținuți la curent despre activitatea instituțiilor publice. Dar cetățenii rămân în exteriorul proceselor administrative, la nivelul de simplu spectator sau analist-comentator. Totuși informarea presupune ca procesul de guvernare este suficient de transparent pentru ca cetățenii să obțină informația necesară pentru a vedea în ce măsură guvernul își respectă promisiunile și pentru a fi capabili să analizeze ce se întâmplă în diverse sectoare de politică. Informațiile pot sluji ulterior în organizarea diferitelor acțiuni de presiune asupra guvernantilor.

Modalități practice comunicare și informare:

- Întâlniri formale cu stakeholderii importanți
- Întâlniri informale - cu persoane interesate
- Liste de mail - pentru a difuza informații legate de progresul proiectului
- Buletine informative - fie prin lista de discuții, e-mail sau alte mijloace
- Afișe, panouri etc. - reprezentare vizuală a progresului proiectului în locuri publice
- Web-site - actualizări regulate ale celor mai importante informații
- Discuții individuale de informare - pentru cei cu mai mult interes care sunt pregătiți să participe
- Forumuri publice - mai adecvat în cazul în care există actori comunitari
- Comunicate de presă - Raport privind realizarea etapelor proiectului semnificative
- Anunțuri în ziare, reviste, aviziere."vii

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILA LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Anunțul privind deschiderea consultării publice referitoare la un proiect de act normativ va cuprinde:

- data afișării;
- o notă de fundamentare, o expunere de motive, un referat de aprobare privind necesitatea adoptării actului normativ propus;
- studiu de impact și/sau de fezabilitate, după caz, sau alte analize de fundamentare;
- textul complet al proiectului actului respectiv;
- termenul-limită, locul și modalitatea în care cei interesați pot trimite în scris propuneri, sugestii, opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de act normativ;
- Recomandare: adăugați date de contact unde se pot obține informații suplimentare.

II. Consultarea - este acțiunea autorităților pentru identificarea necesităților cetățenilor, pentru evaluarea priorităților unor acțiuni sau pentru a colecta idei și sugestii privind o anumită problemă.

Consultarea nu pune în discuție sistemul de decizie, autoritatea publică având puterea de decizie și libertatea de a ține sau nu seama de sugestiile propuse de cetățenii consultați, având însă obligația de a prelua recomandările cetățenilor și a le încadra într-un registru justificând nepreluarea lor. Implicare publică în adevăratul înțeles al cuvântului nu este ușor de obținut. În special este dificil să găsești o secțiune reprezentativă de cetățeni în orice implicare publică. Cetățenii și administratorii mai degrabă nu au încredere unii în alții. Pentru a îndepărta această neîncredere este nevoie de timp. Evidențele sugerează că ambele părți deseori suferă de o lipsă de planificare.

Aceasta implica obținerea de răspunsuri de la public în legătură cu analize, alternative, decizii, acte normative, etc. Se poate realiza prin: chestionare, condici de sugestii, întâlniri publice, audieri publice, focus grupuri, etc. Consultarea implica un grad sporit de implicare a cetățenilor care nu numai ca citesc și se informează dar au prilejul de a-și exprima punctele de vedere în cadrul consultărilor. Consultarea cetățenilor se pot realiza atât în problemele de interes național cât și local prin: Consultarea cetățenilor (ex.: dezbateri publice); Participarea cetățenilor la ședințele forurilor legislative și decizionale naționale și locale; Referendum.

Modalități de consultare existente în practica europeană și internațională

Dezbatere publică

- participanții trebuie să aibă cunoștințe temeinice despre problematica supusă dezbaterii;
- necesitatea ca fiecare participant să aibă capacitatea de a înțelege punctele de vedere ale celorlalți;
- climatul socio-afectiv poate avea un efect stimulatori asupra unor participanți, dar și inhibitor asupra altora;

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- mărimea optimă a grupului într-o dezbateri trebuie să fie de 15, 20, maximum 30 de participanți;
- dispunerea participanților de preferință în semicerc sau în cerc în jurul unei mese rotunde;

În urma dezbaterii, responsabilul de aplicarea Legii nr.52/2003 redactează o minută a dezbaterii. Minuta - documentul scris în care se consemnează în rezumat punctele de vedere exprimate de participanți la o dezbateri publică. Minutele dezbaterilor publice vor primi număr de înregistrare și vor fi arhivate și transmise tuturor participanților prin e-mail, în maxim 10 zile calendaristice de la derularea dezbaterii.

În funcție de opțiunea instituțională, discuțiile pot fi consemnate într-un proces verbal care să transcrie cu acuratețe luările de cuvânt sau o sinteză care să puncteze opiniile, argumentele, întrebările și răspunsurile formulate.

Avantaje: permite promovarea de idei, proiecte, soluții venite din partea tuturor actorilor implicați; permite schimbul de argumente; se răspunde nelămuririlor; se oferă informații menite să explice acțiunile administrației.

Dezavantaje: eficiența relativ scăzută (abordarea mai multor subiecte, devierea de la temă, nivel de informare disproporționat în rândul participanților la dezbateri); □ lipsa de participare a cetățenilor.

Etape de parcurs în organizarea unei dezbateri publice:

- ✚ identificarea datei și locului de desfășurare a dezbaterii publice
- ✚ identificarea actorilor interesați și transmiterea de invitații
- ✚ "publicarea" informațiilor care vor face obiectul dezbaterii publice
- ✚ Data și ora - convenabilă publicului;
- ✚ Teren neutru - spațiu adecvat
- ✚ Transmiteți invitații prin mijloace de informare generale dar și invitații nominale către factorii interesați - mai ales cei afectați direct de problema
- ✚ Desfășurarea propriu-zisă a dezbaterii publice
- ✚ Prezentarea problemei (maxim 20 min)
- ✚ Exprimarea opiniilor, observațiilor, punctelor de vedere ale participanților (maxim 5 min pentru fiecare vorbitor)
- ✚ Sesiune de întrebări și răspunsuri (10-15 minute)
- ✚ Raportul dezbaterii publice
- ✚ Elaborarea unui raport preliminar de către organizatori
- ✚ Transmiterea raportului pentru observații și asumare
- ✚ Elaborarea raportului final și valorificarea acestuia în procesul decizional
- ✚ "Publicarea" raportului (accesibil publicului larg)

Ce forme de dezbateri publică pot fi utilizate:

Legea nr. 52/2003 face referire directă doar la două metode de dezbateri publică: posibilitatea de primire a unor recomandări/propuneri/opinii în scris și organizarea unei dezbateri publice. Recomandare: Autoritatea publică poate folosi și alte metode de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

dezbateri (grupuri de lucru, sondaje, focus-grupuri, jurii cetățenești, deplasări în teritoriu, forumuri deliberative, consultări efectuate de structurile deconcentrate etc.). Formele structurate de consultare pot fi combinate cu forme mai puțin structurate (întâlniri bilaterale, întâlniri de lucru, grupuri de lucru etc)

Este utilă recurgerea la aceste instrumente pentru a beneficia cât mai mult de opiniile din societate și pentru a lărgi continuu cercul/grupul entităților consultate, astfel încât textul final al actului normativ să fie o expresie a bunei conlucrări între administrație și comunitate, ca beneficiar direct al reglementării. În cazul în care este oportun, instituția publică se poate asocia cu terțe entități care au experiență în organizarea de procese consultative folosind anumite instrumente. Este de explorat în ce măsură această colaborare este sau nu necesar să angajeze și resurse bugetare, în condițiile în care unele metode de consultare presupun costuri de organizare/desfășurare/valorificare a rezultatelor. Este importantă păstrarea transparenței cu privire la metodele alese, participanți și rezultat

Având în vedere obiectivul final al procesului de dezbateri publice, respectiv colectarea punctelor de vedere de la societatea civilă (nu toată specializată în domeniul respectiv dar afectată, ulterior adoptării, de prevederile acestuia), recomandăm ca proiectul de act normativ să fie însoțit de un text sintetic explicativ care lămurește publicul larg, într-un limbaj accesibil, cu privire la conținutul respectivului act normativ, scopul pentru care este elaborat, soluțiile pe care le propun inițiatorii și efectele directe previzibile ale acestuia asupra celor ce vor fi afectați de aplicarea sa.

Este recomandabil ca anunțul privind deschiderea dezbaterii publice referitoare la proiectul de act normativ să menționeze explicit și posibilitatea organizării unei întâlniri de dezbateri publice cu detalierea clară a condițiilor în care această întâlnire poate fi solicitată. Având în vedere etapele ce trebuie parcurse în procesul consultativ, instituția poate previziona și anunța, de la început, atât perioada în care poate fi solicitată, cât și perioada în care poate fi desfășurată această dezbateri publică.

Autoritățile/instituțiile publice vor avea, pe site-ul propriu, o secțiune dedicată publicării proiectelor de acte normative spre dezbateri publice, care poate fi denumită „Transparență decizională”. Conform Legii nr. 52/2003, anunțul privind deschiderea procedurilor de dezbateri publice referitoare la un proiect de act normativ:

- se publică în site-ul propriu, în secțiunea „Transparență decizională”;
- se afișează la sediul propriu într-un spațiu accesibil publicului;
- se transmite către mass media centrală sau locală, după caz;
- se transmite tuturor persoanelor care au depus o cerere pentru primirea de informații privind un anu

Responsabilul de aplicarea Legii nr. 52/2003 :

- colaborează cu responsabilul de publicarea informațiilor pe pagina de internet pentru a se asigura că anunțul este publicat

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- afișează la sediul instituției, la avizier, un exemplar complet al anunțului și documentației;
- colaborează cu responsabilul de contul de Facebook al instituției (unde este cazul) pentru a publica anunțul și pe Facebook, după caz;
- colaborează cu responsabilul de relația cu presa pentru a transmite o informare de presă referitoare la deschiderea consultării;
- în cazul în care are impact asupra mediului de afaceri, transmite informația către asociațiile de afaceri și alte asociații legal constituite;
- transmite anunțul către toate persoanele care au depus o cerere pentru primirea acestor informații; mit domeniu.

Adaptați procesul de colectare de opinii/sugestii la obiectivul consultării (vezi capitolul „Care sunt obiectivele consultării?”) și, acolo unde este oportun, standardizarea culegerii de informații. Scopul standardizării este prelucrarea mai eficientă a informației și oferirea premiselor pentru un dialog viitor (răspunsul la comentariile nepreluate, transmiterea informației referitoare la proiectul transmis spre avizare, respectiv forma adoptată, invitarea la alte procese de consultare ulterioară etc.).

De exemplu:

- În cazul în care se urmărește îmbunătățirea unui text de act normativ, poate fi propus un model tabelar cu forma propusă/formă modificată/argumentare - model frecvent întâlnit în cazul procesului de modificare legislativă;
 - În cazul în care se urmărește prioritizarea, poate fi propusă o formă de acordare a unui punctaj etc. Formularul, în afară de întrebările referitoare la conținut, ar urma să includă informații privitoare la:
 - Date de contact (înregistrate în coloane separate: nume, instituție/organizație etc. (opțional), email, telefon);
 - Date de integrare a respondentului în categorii relevante pentru instituție (de pildă: ONG, companie privată, elev/student/părinte/profesor etc.);
 - O mențiune explicită cu privire la faptul că sugestiile primite vor fi făcute publice (dar fiind că fac parte dintr-un proces de consultare publică) și o întrebare explicită cu privire la acceptul ca numele persoanei/instituției să fie asociat cu sugestiile făcute (altminteri urmând a fi făcute publice, dar cu autor „anonim” sau „identitatea nu este publică”);
 - Acceptul de folosire a datelor de contact pentru a permite revenirea cu informații suplimentare și a prelucra datele sale în conformitate cu legea prelucrării datelor cu caracter personal.

Mediatizarea rezultatelor consultării publice/informarea publicului larg asupra rezultatelor generate de consultări și valorificarea acestora În termen de 10 zile calendaristice de la încheierea dezbaterii publice, responsabilul de aplicarea Legii nr. 52/2003 trebuie să se asigure că pe site, în secțiunea dedicată transparenței decizionale, și la sediul instituției sunt publicate următoarele:

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- Minuta dezbaterii publice;
- Recomandările scrise colectate;
- Versiunea transmisă pe circuitul de avizare;
- Ulterior, va adăuga actul normativ, în forma adoptată.

Un comunicat de presă dublat de afișarea unor informații sintetice pe site/pagina de facebook, contribuie la mediatizarea principalelor rezultate ale discuțiilor purtate.

Se vor atașa și fotografiile de la eveniment. Toate documentele prevăzute în lege vor fi păstrate pe site-ul autorității publice responsabile, respectiv ale tuturor co-inițiatorilor unui act normativ, într-o secțiune dedicată transparenței decizionale. Toate actualizările pe pagina de internet vor menționa, obligatoriu, data afișării fiecărei informații/fiecărui set de informații.

Recomandări:

- După încheierea dezbaterii publice, se recomandă transmiterea unei informări către toți participanții la eveniment.
 - Instituția publică să își asume benevol publicarea pe pagina de internet proprie a înregistrărilor dezbaterilor publice, la secțiunea dedicată transparenței decizionale.
 - Informația trebuie să fie ușor accesibilă pe site-ul instituției publice (cu referire la nivelul la care este poziționat textul în structura informației de pe site) și afișată astfel încât să fie ușor de găsit.
 - Existența online a documentelor rezultate, impuse de lege, în urma consultării poate fi semnalizată și prin comentarii în mediile de socializare online (de exemplu, pe contul de Twitter sau Facebook al instituției).
 - În cazul în care respondenții, având o identitate certă, cer confidențialitate privind identitatea lor personală sau organizațională, comentariile lor vor fi publice, dar fără a menționa identitatea lor (vezi detalii la capitolul "Cum se colectează sugestiile?").
 - Postarea unei informări pentru persoanele interesate cu privire la stadiul actului normativ: transmis spre avizare, transmis spre adoptare, adoptat.

Mesajele le permit acestora să urmărească ce modificări și-a asumat instituția și în ce măsură acestea au fost menținute în forma propusă și, ulterior, adoptată. În acest fel instituția dovedește transparență și responsabilitate față de partenerii de dialog

În ce formate vor fi prezentate documentele propuse spre dezbateri?

În conformitate cu angajamentele României privind Guvernarea Deschisă, este preferabil ca, acolo unde este posibil, documentele, mai ales când conțin date statistice, să fie prezentate publicului în format editabil (de pildă: .doc, .xls, .odt etc.). Este vorba despre date care pot fi utilizate de către oricine, respectiv reutilizate (realizarea de grafice, interpretări pe baza lor), redistribuite, etc. Sunt de evitat documente scanate care nu permit folosirea unor instrumente de genul "căutare automată" sau prelucrarea cifrelor din tabele. Formatul editabil permite celor interesați să introducă comentarii ușor

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

identificabile/facil de integrat. Atunci când este posibil, documentele vor fi prezentate în formate interogabile, respectiv care să permită copiere, căutare (pentru documente text), realizare de operațiuni numerice sau grafice (pentru documente tip tabel), etc. În cazul în care există planșe, este recomandat să fie afișate în formate vectoriale, nu ca imagine scanată. În acest scop, este necesară colaborarea dintre responsabilul de aplicarea Legii nr. 52/2003, structura de specialitate inițitoare (pentru a primi documente în format deschis) și, eventual, responsabilul IT.

Accesibilizarea paginilor de internet O atenție deosebită trebuie acordată persoanelor cu nevoi speciale, pentru care autoritatea publică are obligația de a asigura accesul la informație adaptat. Se pot lua în considerare, în funcție de nevoie: folosirea unui font mare, pictograme sau chiar colaborări cu organizațiile de specialitate. Este de preferat ca în toate paginile de internet ale instituțiilor publice să se folosească regulile de accesibilitate stabilite de Inițiativa pentru Accesibilizarea Internetului (Web Accessibility Initiative - WAI) și, în plus, instituția să ceară o confirmare din partea organizațiilor persoanelor cu dizabilități. Ca privire de ansamblu, este importantă o informație structurată corect în cod HTML5 pe regiuni - de exemplu: navigare, articol principal, informație de conținut etc. Ideal ar fi constituirea unui grup format din persoane cu dizabilități experimentate în navigarea pe web și în utilizarea computerului echipat cu softuri asistive, care să colaboreze cu un grup de instituții publice și furnizeze un raport de accesibilitate pentru fiecare site, iar, în final, să ofere, eventual, o siglă de autentificare

Worksopul

În general, sunt mici, de obicei de la 6 la 15 participanți, permițând tuturor atenție personală și șansa de a fi auziți. Sunt deseori concepute pentru oameni care lucrează împreună sau care lucrează în același domeniu. Sunt conduse de oameni care au experiență reală în subiectul în discuție. Sunt adesea participative, adică participanții sunt activi, atât prin faptul că influențează direcția atelierului, cât și prin faptul că au șansa de a practica tehnicile, abilitățile etc. care sunt în discuție. Sunt limitate de timp, adesea la o singură sesiune, deși unele pot implica mai multe sesiuni pe o perioadă de timp (de exemplu, o dată pe săptămână timp de patru săptămâni sau două sesiuni de zi într-un weekend).

Antaje: Permite cunoașterea opiniilor grupurilor interesate într-o formă structurată; Abordează subiecte concrete și bine orientate; Permite discutarea în mod direct a punctelor de vedere divergente; Se pot explica în mod direct anumite acțiuni, pe un subiect de discuție bine determinat; Facilitează comunicarea directă dintre administrație și grupurile interesate; Se obține/ofere un feed-back de la grupurile interesate, în mod direct.

Dezavantaje: Abordarea unor discuții limitate la un subiect de interes; Este eficient doar cu un număr limitat de participanți; Presupune o durată relativ scurtă a dialogului (câteva ore). Etape de parcurs în organizarea unui workshop identificarea datei și locului de

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

desfășurare a workshopului Data și ora - convenabilă publicului; Teren neutru - spațiu adecvat.

Propuneri scrise

În cadrul unei consultări publice, factorii interesați pot transmite propuneri scrise utilizând formularul tipizat pentru colectarea propunerilor. Aceștia vor transmite propunerile scrise în termenul menționat în anunțul privind consultarea publică.

Propunerile scrise pot fi incluse sau nu în actul normativ/proiectul final. Indiferent de situație, inițiatorul va transmite răspuns în scris celui care a formulat propunerea scrisă.

Această formă de consultare publică este o modalitate relativ ieftină de a solicita opinii din partea publicului și de implicare a părților afectate în procesul de furnizare a informațiilor. În plus, este o metodă destul de flexibilă în ceea ce privește calendarul,

Acest instrument poate fi folosit în toate etapele procesului de reglementare sau elaborare de documente de politici publice, dar este folosit cu preponderență atunci când sunt prezentate propuneri concrete spre consultare. Răspunsurile sunt, de obicei, în formă scrisă, dar autoritățile inițiatoare pot accepta, de asemenea, declarații, și pot completa toate aceste instrumente cu invitarea actorilor interesați la audieri publice

Avantaje: Acoperă o paletă largă de grupuri interesate care pot fi consultate; Informația poate fi difuzată rapid către cât mai mulți actori; Sunt oferite puncte de vedere în scris și centralizate într-un document unic; Nu presupune costuri crescute; Este un instrument flexibil, care poate fi utilizat în toate etapele procesului decizional.

Grupuri de lucru / Focus grupuri

Un focus grup presupune de fapt o discuție de grup planificată de un moderator, în care membrii grupului vorbesc despre percepția lor legată de un anumit obiect, marca, produs sau orice altceva (subiect cunoscut de aceștia dinainte). Numărul participanților la un focus grup este de 10-15 și nu este indicat ca acesta să fie mai mare.

Grupurile de lucru urmăresc dezbateră și identificarea de soluții specifice pentru probleme de politici publice concrete aflate pe agenda instituțională. Prin implicarea actorilor interesați se asigură luarea în considerare a altei perspective decât cea a administrației și dezvoltarea unei abordări cât mai complete pentru soluționarea unei probleme. Numărul de membri ai unui grup de lucru trebuie să fie redus, pentru a asigura concretețea discuțiilor și concluziilor.

Din grupul de lucru pot face parte persoane cu experiență în problema abordată și/ sau persoane afectate de această problemă.

Avantaje: Dezbaterea unei probleme de politică publică în mod direct, de către experți în domeniu și persoane afectate; Dezvoltarea unor soluții la o problemă de politică publică "împreună"; Comunicarea directă, dezbateră divergențelor; Inițierea dialogului încă din faza de identificare a problemei.

Dezavantaje: Presupune un număr limitat de participanți; Implică o cunoaștere aprofundată a subiectului; Nivelul de tehnicitate ridicat.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Grupurile de lucru vor lucra în întâlniri succesive până la atingerea scopului. La finalul fiecărei sesiuni se vor elabora rapoarte intermediare agreeate de grupul de lucru

Se va elabora raportul final cu rezultatele finale, se va prezenta raportul pentru asumare membrilor grupului de lucru și decidenților implicați.

Consultări informale

Sunt întâlniri restrânse cu 1-2 persoane care sunt consultate pe o anumită temă supusă consultării publice. Aceste întâlniri se pot organiza în cadru informal (neorganizat anterior), ad hoc, de genul întâlnirilor în comunitate.

Panel de experți

Aceste tipuri de întâlniri sunt organizate cu grup restrâns de experți, organizate în general pe anumite teme, cu participanți din anumite domenii de activitate, de exemplu: educație, transport, mediu, etc.

Audieri publice

Audierea Publică este o procedură de consultare prin care orice structură de interes, de la autoritate publică, ONG-uri, coaliții, alianțe, organisme, organizații, își pot aduce contribuția transparentă în actul decizional al politicilor publice.

În comparație cu alte proceduri de consultare, audierea publică oferă un cadru riguros și eficient de colectare a unui număr considerabil de opinii, care apoi pot fi prezentate și în cadrul audierii, opinii ce reprezintă puncte de vedere ale grupurilor de interes pentru care subiectul în dezbateră are impact.

III. Participarea activă - se împarte în 2 categorii principale:

Implicarea - lucrul direct cu publicul, pe tot parcursul procesului, pentru a se asigura că problemele și îngrijorările publicului sunt înțelese și luate în considerare în mod real. Se poate realiza prin: grupuri de lucru, audieri publice, vot deliberativ, etc.

Colaborarea - parteneriat cu publicul în fiecare aspect al luării deciziilor, inclusiv în elaborarea alternativelor și identificarea soluției preferate. Se poate realiza prin: construirea consensului, referendum, comitete consultative cetățenești, audieri publice, s.a.

Participarea activă implică maximum de participare din partea cetățenilor care trebuie să dea dovadă de inițiativă, maturitate și dedicatie devenind co-participanți ai procesului de guvernare. Participarea activă necesită o formă structurată de organizare a cetățenilor, de exemplu în cadrul ONG-urilor, organizațiilor profesionale, etc. Participarea activă a societății civile se poate manifesta prin: Inițiativa legislativă Participare în cadrul parteneriatului.

Participarea publică reprezintă un instrument eficient de punere în practică a unor programe și strategii. Implicarea publicului în procesul decizional are efecte pozitive

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILA LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

asupra acceptării și internalizării unei politici publice, astfel diminuându-se șansele ca deciziile să fie contestate ulterior.

Beneficiile participării publice

I. Efecte generale

- îndeplinirea cerințelor legale și de politici
- acorduri naționale și internaționale
- reguli și legislații federale și provinciale
- drepturi speciale ale cetățenilor
- stabilirea/consolidarea legitimității
- participarea este fundamentală în contextul democrației
- contracararea neîncrederii publice în sistem
- diminuarea neîncrederii în sfaturile experților
- alocare realistă a resurselor

II. Optimizarea procesului

- rezolvarea conflictelor
- stabilirea priorităților
- negocierea schimburilor
- căutarea consensului
- creșterea responsabilității fiscale
- stabilirea priorităților
- găsirea partenerilor
- distribuirea informațiilor
- oportunități pentru stakeholderi de a se asculta reciproc și de a înțelege mai bine viziunile asupra unui anumit aspect

III. Optimizarea rezultatelor

- sporirea eficacității
- înțelegerea corectă
- deciziile sunt complexe (avem nevoie să înțelegem și să includem toate informațiile relevante, viziuni, nevoi, interese)
- sporirea calității deciziilor adoptate
- implementarea este îmbunătățită prin consimțământul și angajamentul public

IV. Efecte asupra participării pe viitor

- cerere mare a participării publice
- dorința publicului de a se implica în luarea deciziilor care îl afectează
- nevoia unei deschideri mai mari a procesului de decizie
- sporirea cunoștințelor publicului, înțelegerii și conștientizării

De ce sa incurajeze autoritatea publica locala participarea civica

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- Autoritatea publică locală beneficiază de informații pretioase, idei inovative
- Implementează mai ușor deciziile luate
- Pentru a avea susținerea cetățenilor privind deciziile luate
- Pentru a avea o comunitate informată și activă
- Pentru a beneficia de statutul de autoritate care respectă standardele bune guvernării

Deschiderea proceselor de pregătire a deciziilor către părțile interesate îi aduce oricărei instituții, pe orice tematică, un capital enorm de expertiză și legitimitate, pe care nu l-ar fi putut obține eficient, cu alte mijloace. În acest fel este suplinită o nevoie de resurse importantă (atât materială, cât și de expertiză) cu care se confruntă orice instituție a administrației publice

- O instituție care depune eforturi în privința comunicării active despre problemele și soluțiile identificate, a fundamentării proiectului și a dezvoltării oneste a obiectivelor pe care le urmărește, determină toți actorii interesați de problematica respectivă să se angajeze în documentarea și elaborarea unor recomandări substanțiale. Instituția primește practic echivalentul unor adevărate studii de specialitate, de care adesea o instituție publică nu poate beneficia în alt mod, în timp util și cu resurse limitate.
- Recomandările primite în cadrul procesului de elaborare a unui act normativ reprezintă piatra de temelie a colaborării dintre instituția publică și comunitatea pe care o deservește.
- Implicarea tuturor actorilor interesați previne numeroase probleme în privința calității deciziei/actului normativ, dar mai ales în implementarea acestuia la nivelul comunității.
- O instituție deschisă la cooperare va primi recomandări utile, concrete și valoroase din partea participanților la procesul de consultare pe marginea proiectului de act normativ.
- Participarea publicului crește încrederea în administrația publică. O instituție deschisă la cooperare se bucură de legitimitate în ochii întregii comunități.
- Participarea cetățenilor la procesul decizional duce la îmbunătățirea relațiilor din comunitate.
- Participarea cetățenilor crește potențialul de dezvoltare al comunității

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

VI. Factorii interesați în procesul de consultare publică și rolul acestora

Întocmirea unei liste cu posibile părți interesate de a participa la procesul de consultare publică este un pas esențial în buna organizare a acestuia. O identificare cât mai corectă a părților interesate de subiect și invitarea lor la dezbateri poate crește calitatea actului normativ și, de asemenea, poate scădea rezistența la implementarea sa. Pentru a identifica părțile interesate de un act normativ, instituția publică are la dispoziție patru posibile direcții:

1. să răspundă solicitărilor făcute în mod direct
2. să folosească eficient resursele interne
3. să fie proactivă în crearea unor baze de date cu contacte pe care să le folosească generic
4. să fie proactivă pe fiecare act normativ în parte, asigurându-se că părțile interesate au aflat de elaborarea actului normativ și au avut o ocazie reală să participe la consultare.

Aceste direcții completează activitatea de afișare pe pagina de internet a instituției, la avizier și de anunțare a presei, menționate expres de Legea nr. 52/2003.

Factorii interesați se definesc ca fiind oricare persoane fizice sau juridice, grupuri, organizații sau instituții, care au un interes, sunt influențate/ afectate sau pot influența/ afecta dezvoltarea locală.

Factorii interesați se pot clasifica în:

- 1) Factori de interes;
- 2) Factori de competență;
- 3) Factori de sprijin;
- 4) Factori de decizie;
- 5) Factori de transfer de informații și comunicare.

Gruparea factorilor interesați în funcție de sectorul de activitate:

a) Sectorul public

- Autorități locale
- Autorități regionale și naționale
- Autorități sectoriale (sănătate, educație, transport)
- Instituții de educație
- Utilități publice
- Sprijin internațional (agenții internaționale de dezvoltare etc.)

UNIUNEA EUROPEANĂ

GVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

b) Sectorul privat (Mediul de afaceri)

- Întreprinderi mici și mijlocii
- Corporații
- Sindicate
- Investitori
- Grupuri financiare
- Camere de comerț
- Mass media
- Grupuri de sprijin pentru afaceri
- Asociații profesionale și patronale
- Utilități private
- Învățământ privat

c) Sectorul neguvernamental

- Lideri locali
- Grupări economice informale
- Asociații și fundații
- Culte și comunități religioase
- Instituții de instruire locale
- Asociații ale minorităților sau ale persoanelor dezavantajate
- Grupuri pentru protecția mediului
- Grupuri de interese culturale, istorice și artistice

d) Cetatenii

e) Mass - media

Rolul factorilor interesați în procesul de consultare publică

a) Sectorul public

- Sa initieze propuneri legislative, proiecte sau acte normative de interes local/regional/national;
- Să furnizeze informații la zi, exacte și în timp util într-un format accesibil pentru toate părțile interesate;
- Să dezvolte și să adere la un proces transparent de luare a deciziilor. Să furnizeze proceduri clare, deschise și accesibile pentru participare;
- Să permită participarea activă a societății civile prin, de exemplu, dispoziții bugetare, sprijin în natură sau servicii administrative;
- Să asigure implicarea activă a reprezentanților autorității publice în domeniu; să asculte, să reacționeze și să ofere feedback.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

b) Sectorul privat (Mediul de afaceri)

- Sa inainteze propuneri de proiecte catre autoritatile publice, daca este cazul;
- Sa ridice probleme, preocupări și nevoi pentru un grup țintă specific, punct de vedere sau un interes general care nu are acoperire în legislație sau alte documente de tipul politicilor publice, instrumente și măsuri.
- Sa asigure expertiza si consultanță la nevoie: experți ce dețin cunoștințe într-un domeniu specific joacă un rol cheie în stabilirea agendei politice.
- Sa dezvolte noi soluții și abordări; demonstrarea modului în care acestea pot fi transferate în agenda politică.
- Sa furnizeze servicii, in functie de competenta care nu existau pentru un grup specific de utilizatori.
- Sa se implice cu resursele necesare in cadrul consultarilor publice: resurse umane, materiale, financiare, etc. In functie de necesitate.
- Sa participe si sa contribuie cu propuneri la consultarile publice initiate de autoritatile locale / regional / nationale.

c) Sectorul neguvernamental

- Sa ridice probleme, preocupări și nevoi pentru un grup țintă specific, punct de vedere sau un interes general care nu are acoperire în legislație sau alte documente de tipul politicilor publice, instrumente și măsuri.
- Sa inainteze propuneri de proiecte catre autoritatile publice, daca este cazul;
- Sa contribuie la informării și conștientizării: oferă informațiile existente la nivelul ONG-urilor autorităților publice; implică și reprezintă membrii, utilizatorii sau grupurile cetățenilor și acționează ca și canale de comunicare ale cetățenilor; ascultă, reacționează și informează.
- Sa asigure expertiza si consultanță la nevoie: experți ce dețin cunoștințe într-un domeniu specific joacă un rol cheie în stabilirea agendei politice. Analiza și sfaturile acestora oferă o imagine a nevoilor actuale, dar și perspective cruciale pentru viitor.
- Sa dezvolte noi soluții și abordări; demonstrarea modului în care acestea pot fi transferate în agenda politică.
- Sa furnizeze servicii: mediul neguvernamental este actor cheie în realizarea de politici și crearea de alternative sau servicii care nu existau pentru un grup specific de utilizatori.
- Sa se implice cu resursele necesare in cadrul consultarilor publice: resurse umane, materiale, financiare, etc. In functie de necesitate.
- Sa participe si sa contribuie cu propuneri la consultarile publice initiate de autoritatile locale / regional / nationale.

d) Cetatenii

- Sa inainteze propuneri de proiecte catre autoritatile publice, daca este cazul;
- Sa ridice probleme, preocupări și nevoi pentru un grup țintă specific, punct de vedere sau un interes general care nu are acoperire în legislație sau alte documente de tipul politicilor publice, instrumente și măsuri.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- Sa comunice autoritatilor publice si/sau reprezentantilor mediului neguvernamental problemele existente in comunitate;
- Sa participe si sa contribuie cu propuneri la consultarile publice initiate de autoritatile locale / regional / nationale.

e) Mass - media

- Sa comunice catre toti factorii interesati de consultare publica;
- Sa participe in calitate de observator la consultarile publice initiate de autoritatile locale / regional / nationale.
- Sa transmita in mod transparent in mediul online si offline, informatiile relevante culese in urma participarii la consultarile publice.

VII. Monitorizarea și evaluarea politicilor publice

Monitorizarea și evaluarea politicilor publice reprezintă activități care se desfășoară în timpul și după implementarea politicilor publice, urmărindu-se stabilirea gradului de realizare a obiectivelor politicii publice.

Ciclul politicilor publice este un proces compus din cinci etape care descrie modul în care sunt inițiate, elaborate, realizate și urmărite aceste politici.

Acest ciclu conține următorii pași:

1. Identificarea și definirea problemei
2. Stabilirea agendei (publice, instituționale)
3. Identificarea variantelor. Alegerea soluției. Adoptarea unei politici publice.
4. Implementarea politicii publice
5. Monitorizarea și evaluarea politicii publice.

Elaborarea și adoptarea politicilor publice parcurge următoarele etape, stabilite prin HG 1226/2007, HG 870/2006 și HG 775/2005:

1. Etapa de anunțare a documentelor de politici publice

În etapa de anunțare a documentelor de politici publice, acestea sunt însușite de către ministru, apoi transmise către Secretariatul General al Guvernului sub formă de proiect și sunt înscrise pe agenda reuniunii pregătitoare a ședinței de guvern.

2. Etapa de consultare

În etapa de consultare, documentul este transmis instituțiilor publice înainte de avizare și aprobare.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

3. Etapa de avizare

4. Etapa de adoptare a documentelor de politici publice în cadrul ședinței de Guvern

5. **Implementarea politicilor publice** - toate instituțiile menționate în documentul de politici publice participă la implementare

6. **Monitorizarea implementării politicii publice** - Instituția inițiatoare coordonează monitorizarea, alături de alte instituții care sunt desemnate în mod specific pentru acest proces.

7. Evaluarea politicii publice

Principalele documente de politici publice sunt:

- Strategia și planul de acțiune (reglementate prin HG 870/2006)
- Propunerea de politică publică (reglementată prin HG 775/2005)

Strategia - este un document de politici publice pe termen mediu și lung, care definește, în principiu, politica Guvernului cu privire la un anumit domeniu de politici publice în care se impune luarea unor decizii privind o gamă largă de aspecte. (HG nr. 870/2006)

Planul - acel document de politici publice care desemnează detalierea implementării unei strategii sau propuneri de politici publice (HG nr. 870/2006).

Propunerea de politici publice - este un document care conține informații despre variantele de politici publice identificate, precum și fundamentarea atât a acestora, cât și a celei care este recomandată a fi adoptată spre implementare (HG nr.775/2005).

Monitorizarea reprezintă o activitate de culegere sistematică a datelor, de analiză continuă a acestora și de corectare a deviațiilor care apar în implementarea politicilor publice, în raport cu scopul și obiectivele inițiale.

Evaluarea este o analiză sistematică a design-ului, a modului de implementare și a rezultatelor unei politici publice. Scopul evaluării este acela de a produce informații credibile cu privire la eficiența, eficacitatea politicii respective, la lecțiile care au fost incorporate în procesul de luare a deciziilor, la impactul măsurilor și a acțiunilor planificate pentru rezolvarea problemei inițiale.

Monitorizarea presupune colectarea continuă de informații și date statistice privind:

- stadiul implementării unei politici publice;
- evaluarea progreselor intermediare;
- stabilirea de corecții pentru deficiențele înregistrate;
- evoluția indicatorilor de performanță;
- schimbările socio-economice rezultate în urma implementării unei politici publice;
- măsurarea și raportarea indicatorilor de monitorizare;

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

- măsurarea rezultatelor intermediare și finale

Pentru colectarea datelor cu privire la efectele politicilor publice, în procesele de monitorizare și evaluare a acestora, se folosesc metode cantitative și calitative:

a) Metodele cantitative cele mai folosite sunt: analiza cost-beneficiu, analiza costeficacitate, anchetele sociologice și sondajele de opinie

b) Metodele calitative frecvent utilizate sunt: observație directă (a rezultatelor obținute și a proceselor aflate în derulare), analiza de birou sau cercetarea documentară (a documentelor, datelor cantitative), vizitele de teren, studiile de caz, interviurile aprofundate, focus grupuri cu actorii cheie, relevanți pentru politicile respective.

Indicatorii folosiți pentru monitorizarea și evaluarea progresului în cadrul politicilor publice sunt de mai multe tipuri:

a. Indicatori de intrare (input) - se referă la resursele folosite pentru anumite activități sau măsuri (costuri, resurse umane, materiale, echipamente etc.). Ei se regăsesc relativ frecvent în documentele de politici publice, dar nu informează despre rezultate.

b. Indicatori cantitativi - arată volumul de muncă sau efortul necesar pentru activitățile realizate (ore de lucru, număr de beneficiari consiliați etc). La fel, acești indicatori informează despre tipul de activitate și munca depusă, dar nu și despre calitatea acesteia.

c. Indicatori de rezultat sau de performanță - aceștia informează despre calitatea măsurilor sau serviciilor oferite beneficiarilor. Ei descriu gradul în care obiectivele au fost atinse (rata de abandon școlar, gradul de satisfacție al beneficiarilor, procentul în care angajarea persoanelor vulnerabile este reușită și stabilă etc). Este important de menționat că, în cazul folosirii acestui tip de indicatori, trebuie să existe un studiu de baseline la începutul acțiunii, care să reprezinte o referință ulterioară în raport cu care se apreciază performanța.

d. Indicatori de calitate - se referă la elemente care sunt importante pentru beneficiari - siguranța mediului, încadrarea în timp, ușurința cu care pot accesa un serviciu, disponibilitatea profesioniștilor etc.

e. Indicatori de eficiență - arată costurile necesare pe tip de activitate realizată, pe serviciu implementat sau pe beneficiar. Reprezintă elemente utile în aprecierea productivității muncii.

f. Raportarea la standarde - arată conformitatea cu standardele de calitate în vigoare, după caz. Ajută la aprecierea performanței sau a eficienței activităților.

Monitorizarea acestor elemente este un proces continuu. Aceasta înseamnă că, periodic (cel puțin o dată pe an), sunt elaborate rapoarte de monitorizare care să documenteze elementele descrise mai sus.

Monitorizarea și evaluarea sunt în general procese interconectate. O monitorizare corect realizată va ajuta foarte mult procesul de evaluare, pentru că datele astfel colectate sunt ușor de capitalizat și analizat în scopul evaluării.

UNIUNEA EUROPEANĂ

GUVERNUL ROMÂNIEI

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferență!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

În evaluare, criteriile generale pe care le urmărim în raport cu politicile publice (dar și cu programe sau proiecte punctuale, în sectoare diferite de activitate), sunt următoarele:

- a. Relevanța - corelarea obiectivelor și a acțiunilor cu nevoile beneficiarilor
- b. Eficiența - utilizarea judicioasă a resurselor în raport cu obiectivele propuse
- c. Eficacitatea - gradul în care au fost atinse obiectivele propuse (performanța)
- d. Impactul acțiunilor întreprinse - efectul acestora pe termen lung, asupra beneficiarilor
- e. Sustenabilitatea acțiunilor - Continuitatea măsurilor (dacă ele sunt necesare) după perioada de implementare prevăzută în planul de acțiune.

Evaluarea politicilor publice se realizează, de obicei, în trei momente cheie:

- La începutul procesului de planificare (evaluări ex-ante), pentru a asigura o referință pentru rezultatele așteptate și pentru impactul așteptat
- La mijlocul perioadei de implementare (evaluarea intermediară)
- La sfârșitul perioadei de implementare (evaluare ex-post), pentru verificarea modului de atingere a rezultatelor.

Rapoartele de evaluare trebuie să fie ușor de parcurs și accesibile publicului larg. Instituțiile responsabile pot realiza, după caz, forme abreviate ale rapoartelor complexe de evaluare, pentru public. Acesta are dreptul să fie permanent informat despre gradul de realizare a politicilor publice din diferite sectoare de activitate, atât timp cât pentru implementarea lor sunt utilizate fonduri publice.

Raportarea anuală privitoare la transparența decizională

Autoritățile publice menționate de lege sunt obligate să întocmească și să publice un raport anual privind transparența decizională, care va cuprinde cel puțin următoarele elemente²³ :

- numărul total al recomandărilor primite;
- numărul total al recomandărilor incluse în proiectele de acte normative și în conținutul deciziilor luate; □ numărul participanților la ședințele publice;
- numărul dezbaterilor publice organizate pe marginea proiectelor de acte normative;
- situația cazurilor în care autoritatea publică a fost acționată în justiție pentru nerespectarea prevederilor prezentei legi;
- evaluarea proprie a parteneriatului cu cetățenii și asociațiile legal constituite ale acestora;
- numărul ședințelor care nu au fost publice și motivația restricționării accesului.

UNIUNEA EUROPEANĂ

Programul Operațional Capacitate Administrativă
Competența face diferența!

Instrumente Structurale
2014-2020

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate Administrativă 2014-2020
Axa prioritară: Administrație publică și sistem judiciar accesibile și transparente
Proiectul: "DEZVOLTARE DURABILĂ LA NIVEL LOCAL", cod SIPOCA 886 /cod MySMIS2014+ 151245
Contract de finanțare Nr. 744/23.06.2022

Lista Anexe

Anexa I - REGULAMENT cu privire la procedurile de consultare publică cu societatea civilă în procesul decizional + Anexe;

Anexa II - Formular de monitorizare și evaluare a politicilor publice

Material elaborat în cadrul proiectului Dezvoltare durabilă la nivel local
Cod SIPOCA/SMIS2014: 886/151245

Proiect cofinanțat din Fondul Social European prin Programul Operațional Capacitate
Administrativă 2014-2020.

Beneficiar finanțare: Asociația pentru dezvoltarea economiei sociale FORTUNATIS

